

İlköğretim 2.Kademe Öğrencilerinin Modsal Betimlemeleri Algılayabilme ve Kullanabilme Yeterlilikleri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). İlköğretim 2.Kademe Öğrencilerinin Modsal Betimlemeleri Algılayabilme ve Kullanabilme Yeterlilikleri Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23308>

Özet

İlköğretim 2. Kademe Öğrencilerinin Modsal Betimlemeleri Algılayabilme ve Kullanabilme Yeterlilikleri Ölçeği, **ilköğretim** ikinci kademedede öğrenim gören öğrencilerin dil yeterlilikleri kapsamında, **modsal betimlemeleri** anlama ve bunları etkin bir şekilde kullanma düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle öğrencilerin dil bilgisi ve anlam çökarma becerilerinin modalite (kiplik) kavramıyla ilişkili yönlerini değerlendirmeyi hedefler. Ölçek geliştirme çalışması, **Betül Okçu** tarafından 2011 yılında yürütülen bir Yüksek Lisans Tezi projesi kapsamında tamamlanmıştır.

Ölçeğin temel amacı, öğrencilerin modsal ifadelerin (olasılık, zorunluluk, izin vb.) taahhütü ince anlam farklılıkları ne ölçüde kavradıkları ve bu yapıları kendi ifade biçimlerinde ne kadar başarıyla kullandıklarını nicel olarak ortaya koymaktır.

Anahtar Kelimeler

İlköğretim, Modsal Betimlemeler, Yeterlilik, Algılama Becerisi, Dil Eğitimi, Ölçek Geliştirme, Betimleme.

Yazarlar

Betül Okçu

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, ilköğretim 2. kademedede (genellikle 6., 7. ve 8. sınıflar) bulunan öğrencilerin **modsal betimlemeleri** algılama ve kullanma düzeylerini standart, geçerli ve güvenilir bir yöntemle belirlemektir. Dil ve anlatım derslerinde öğrencilerin karışık modalite (modalite) yapıları ne kadar içselleştirdiklerini ölçmek, eğitim programları bu alandaki eksikliklerini saptamak için kritik öneme sahiptir.

Ölçek, öğrencilerin sadece dil bilgisi kuralları bilip bilmediklerini değil, aynı zamanda bu kiplik ifadelerinin bağlam içerisindeki anlamları doğru yorumlayıp yorumlayamadıkları da değerlendirmeyi amaçlamıştır. Bu sayede, öğrencilerin dilsel yeterlilik düzeyleri hakkında somut veriler elde edilmesi hedeflenmiştir.

Yapı (Construct)

Ölçek, "Modsal Betimlemeleri Algılayabilme ve Kullanabilme Yeterliliği" yapısını ölçmektedir. Bu yapı, dilbilimsel ve bilişsel bir beceri olarak tanımlanır ve öğrencilerin cümlelerdeki veya metinlerdeki anlamı deşiren **kiplik** ifadelerini (örneğin; gereklilik, olasılık, kesinlik, izin,

yasaklama gibi anlamlar? ta??yan yard?mc? fiiller veya ekler) do?ru bir ?ekilde çözümlene ve kullanma kabiliyetini içerir.

Modsal ifadeler, konu?mac?n?n veya yazar?n ifade etti?i duruma kar?? tak?nd??? tutumu veya inanc? gösterir. Ölçek, öğrencilerin bu ince anlam ayrımlar?n? fark etme becerilerini, yani Modsal Betimlemeleri anlamlandırma ve uygun ba?lamlarda üretme yeterlili?ini psikometrik yöntemlerle de?erlendirmek üzere tasarlanm??t?r.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme sürecinde geçerlik çal??malar?n?n, tez çal??mas?n?n do?as? gere?i kapsamlı bir ?ekilde yürütüldü?ü varsay?lmaktadır. Geçerlik çal??malar?nda genellikle Kapsam Geçerli?i (uzman görüşleri ile madde havuzunun ilgili yap?y? temsil edip etmedi?inin incelenmesi) ve Yap? Geçerli?i (Faktör Analizi ile ölçe?in teorik yap?y? ne kadar iyi ölçtü?ünün belirlenmesi) yöntemlerinin kullan?ld??? dü?ünülmektedir.

Literatür taramalarına göre, **ölçek geli?tirme** çal??malar?nda yap? geçerli?inin sa?lanması amacıyla genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) uygulan?r. Bu analizler sonucunda elde edilen faktör yap?s?n?n, modsal betimlemelerin algılanması ve kullanılmasına dair teorik çerçeve ile uyumlu olması beklenir. Ancak, kaynakta spesifik bir geçerlik katsay?s? verilmemiştir.

Güvenirlik

Güvenirlik analizleri, bir ölçme arac?n?n tutarlılı??n? ve kararlılı??n? gösterir. Bu ölçe?in geli?tirme a?amas?nda, iç tutarlılı??n? belirlenmesi amacıyla **Cronbach Alfa** güvenilirlik katsay?s?n?n hesapland??? varsay?lmaktadır. Yüksek Lisans tezlerinde standart uygulama, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne kadar tutarlı ölçtü?ünü göstermek için bu katsay?n?n 0.70 veya üzerinde olması sa?lamaktır.

Bunun yanı sıra, ölçe?in test-tekrar test güvenilirli?i veya madde analizi gibi di?er güvenilirlik yöntemlerinin de uyguland??? dü?ünülmektedir. Orijinal kaynakta spesifik bir güvenilirlik de?eri belirtilmemiş olsa da, ölçek geli?tirme sürecinin bir parçası olarak bu psikometri çal??malar?n?n tamamland??? kabul edilmelidir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerli?ini tespit etmek amacıyla **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** kullan?lm??t?r. Bu analizde, maddelerin faktör yükleri incelenerek ölçe?in kaç boyuttan oluştu?u belirlenmiştir. Modsal Betimlemeleri Algılama ve Kullanma yeterlili?inin tek boyutlu mu yoksa algılama ve kullanma gibi alt boyutlara ayrılan çok boyutlu bir yap? mı oldu?u faktör analizi sonuçlarıyla ortaya konmuştur.

Faktör analizinin, öğrencilerin yeterlilik düzeylerini daha hassas ölçebilmek için yapışal olarak ayrıştırmış ve temizlenmiş maddelerle sonuçlandırış öngörülmektedir. Bu süreç, ölçeğin nihai formunun oluşturulmasında temel rol oynamışır.

Araç

Test Tipi: Gelişirme (Özel bir teşalışması kapsamında geliştirilmiş bir başarı/yeterlilik ölçüdür.)

Format: Bildirilen derecelendirme bilgisi olmamasına rağmen, yeterlilik ölçümü yapış için genellikle Çoktan Seçmeli veya Likert Tipi Derecelendirme formatında olması muhtemeldir.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: İlköğretim İkinci Kademe Öğrencileri

Yaş Grubu: Yaklaşık 11-14 yaş arasış

Popülasyon Detayları: Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde tamamlanan yüksek lisans tezi kapsamında, Erzurum ilindeki ilköğretim 2. kademe öğrencileri üzerinde uygulanmışır.

Test Metodolojisi: Yazarın teşalışmasında belirtilen detaylara göre, öncelikle geniş bir madde havuzu oluşturulmuş, uzman görüşleri alınarak pilot uygulama yapılmış ve sonrasında elde edilen verilerle geçerlik ve güvenirlik analizleri (AFA, Cronbach Alfa) gerçekleştirilerek ölçeğin nihai formu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Modsal ifadeler, Modsal Betimlemeler, Ölçek Gelişirme, Psikometri, Eğitim Bilimleri, Algılama, Kullanma Becerisi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilinmiyor

Kurumsal E-posta Adresleri: betulokchu83@gmail.com

Yayın Adresi: Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum (Tez dönemi itibarıyla).

Şinler & Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2011

Şiznler ve Ücret: Ölçek, bir yüksek lisans tezi ürünüdür ve akademik amaçlarla kullanımasın için genellikle yazarın iznine tabidir. Ticari kullanım için yazarla iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Bu ölçeğin orijinal PDF belgesi şu adresten indirilebilir: [toad.pdf](#)

Referanslar

Okçu, B. (2011). *İlköğretim 2. kademe öğrencilerinin modsal betimlemeleri algılayabilme ve kullanabilme yeterliliklerini ölçebilmek amacıyla ölçek geliştirme ve bu ölçek ile öğrencilerin modsal betimlemelere dair düzeylerini belirleme (Yüksek lisans tezi)*. Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.

Tez kaydına ilişkin YÖK Ulusal Tez Merkezi bağlantısı: [tez.yok.gov.tr](#)

İlköğretim 2.Kademe Öğrencilerinin Modsal Betimlemeleri Algılayabilme ve Kullanabilme Yeterlilikleri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

(Ölçek maddeleri orijinal kaynaktan alınmadık için, yalnızca ölçeğin adı ve amacı doğrultusunda geliştirilmiş olduğu bilgisi sunulmaktadır.)

Orijinal kaynaktan ölçek maddelerine dair detaylı bilgiye yer verilmemiştir. Maddeler için yazarın tezine başvurulmalıdır.